

Ο Άγιος Δημητριανός, επίσκοπος Χύτρων

/ [Βίοι Αγίων](#)

Σημαντική μορφή της Κυπριακής Εκκλησίας. Ο Λεόντιος Μαχαιράς (Χρονικόν, παρ. 30), μνημονεύει τον Δημητριανό μαζί με τους Πάππον, Αθανάσιον, Ευστάθιον και Νικήταν ως επισκόπους Κυθηραίων (= Κυθρέας, περιοχής Χύτρων). Η Εκκλησία ανακήρυξε τον επίσκοπο Δημητριανό σε άγιο και η μνήμη του γιορτάζεται στις 6 Νοεμβρίου.

Σημαντικές πληροφορίες για τη ζωή και τη δράση του αγίου Δημητριανού Χύτρων

περιέχονται στον Βίον του, που διασώθηκε σε χειρόγραφο του 12ου αιώνα στο μοναστήρι του Σινά, το οποίο έφερε σε φως το 1907 ο Βέλγος βυζαντινολόγος Χ. Γκρεγκουάρ (Byzantinische Zeitschrift, XVI, 1907, σσ. 217-237. Πρβλ. και σχετική μελέτη του Henri Gregoire στο ίδιο έντυπο και μετάφρασή της στο περιοδικό Κυπριακός Λόγος, αρ. 23 -24, Σεπτ. -Δεκ. 1972. Ο Βίος του αγίου Δημητριανού σώζεται στον Σιναϊτικόν Έλληνικόν Κώδικα αρ. 789, του 12ου αιώνα). Εξάλλου ο αρχιμανδρίτης Κυπριανός εξέδωσε το 1779 στη Βενετία την Άκολουθίαν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Δημητριανοῦ, ἐπισκόπου Κηθηρίας τῆς Κύπρου.

Εἶναι ἄγνωστος ὁ συγγραφέας τοῦ Βίου τοῦ αγίου Δημητριανοῦ. Σύμφωνα ὁμως πρὸς τὶς πληροφορίες πὺν διασώζει, ὁ Δημητριανὸς γεννήθηκε σε μια κωμόπολη τῆς ἐπισκοπικῆς περιφέρειας τῶν Χύτρων (Κυθρέας) πὺν ονομαζόταν Συκαί και βρισκόταν κοντὰ στο χωριὸ Παλαίκυθρο (γνωστὴ σήμερα ὡς Συκά). Ὁ χρόνος τῆς γέννησῆς τοῦ δεν καθορίζεται ακριβῶς, ἀλλὰ αναφέρεται ὅτι ὁ ἅγιος γεννήθηκε τὴν ἐποχὴ τῆς βασιλείας τοῦ Βυζαντινοῦ αυτοκράτορα Θεοφίλου Β' (829 – 840). Με βάση διάφορα ἄλλα στοιχεία ἀπὸ τὸν Βίον τοῦ, μπορούμε να υποθέσουμε ὅτι γεννήθηκε περί το 834 – 835. Ὁ πατέρας τοῦ ἦταν ιερέας, κι ἀπ' αὐτόν, καθώς και ἀπὸ τὴν εὐσεβὴ μητέρα τοῦ, ἀνατράφηκε χριστιανικά. Νεαρός, σε ηλικία 15 χρόνων, νυμφεύθηκε. Ἡ σύζυγός τοῦ ὁμως πέθανε παρθένα ὕστερα ἀπὸ 3 μῆνες, ὁπότε ὁ Δημητριανὸς αποφάσισε να ἀκολουθήσει τὸ μοναχικὸ βίον. Πῆγε τότε στο ονομαστὸ μοναστήρι τοῦ Αγίου Αντωνίου* πὺν βρισκόταν στο βουνὸ πάνω ἀπὸ τὴν Κυθρέα και πὺν σήμερα δεν σώζεται. Στο μοναστήρι αὐτὸ ἔγινε με χαρὰ δεκτὸς ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς τοὺς ὁποίους γνώριζε και πιο πριν και ὁι ὁποῖοι τὸν παρακινούσαν να γίνει και ὁ ἴδιος μοναχός.

Ὅπως αναφέρεται, στο μοναστήρι ὁ Δημητριανὸς διήγε σκληρότατη ἀσκητικὴ ζωὴ, γυμνάζοντας ὄχι μόνο τὸ σῶμα ἀλλὰ και τὸ πνεῦμα τοῦ, και ἀπέκτησε τὴ χάρη να θεραπεύει τὶς αρρώστιες με ἀπλὴ ἐπαφὴ τῶν χεριῶν τοῦ. Ἐτσι, πάντα κατὰ τὸν ἄγνωστο βιογράφο τοῦ, ἡ φήμη τοῦ ἀπλώθηκε παντοῦ και πλήθη πασχόντων κατέφευγαν στον Δημητριανὸ πὺν τοὺς θεράπευε ἀφοῦ πρῶτα τοὺς δίδασκε. Και ἔτσι πάντες καί τὴν νοουθεσίαν καί τὴν θεραπείαν ὡς ἐκ θείας ἐνεργείας λαμβάνοντες, σύν μεγίστη εὐφροσύνη ὑπέστρεφον...

Ὅταν ἀπέκτησε φήμη, ὁ τότε ἐπίσκοπος Χύτρων Εὐστάθιος πῆρε κοντὰ τοῦ τὸν Δημητριανὸ και τὸν χειροτόνησε πρεσβύτερο και οἰκονόμο τῆς ἐπισκοπικῆς τοῦ περιφέρειας. Ἀργότερα, ὅταν πέθανε ὁ ηγούμενος τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ Αγίου Αντωνίου, ὁ Δημητριανὸς ἐπέστρεψε στο μοναστήρι τοῦ ὁποῖου ἔγινε ὁ νέος ηγούμενος. Στο μοναστήρι παρέμεινε συνολικά 40 χρόνια. Ὅταν ὁ ἐπίσκοπος Χύτρων Εὐστάθιος ἔγινε ἀρχιεπίσκοπος, ἐξέλεξε ὡς ἀντικαταστάτη τοῦ στον θρόνο τῶν Χύτρων τὸν Δημητριανὸ, πὺν ἀπεδέχθη τὸ ἀξίωμα ὕστερα ἀπὸ πολλοὺς

δισταγμούς. Υπολογίζεται ότι στον επισκοπικό θρόνο ανήλθε σε ηλικία 56 χρόνων, δηλαδή κατά το 890 ή 891, και παρέμεινε μέχρι τον θάνατό του, 25 περίπου χρόνια αργότερα.

Ως επίσκοπος, ο Δημητριάδης διέπρεπε σύμφωνα προς τον βιογράφο του, σε αγαθοεργίες που σκοπό είχαν να απαλύνουν του ανθρώπινο πόνο, να βοηθήσουν τους φτωχούς και δυστυχείς, να προστατεύσουν τις χήρες και τα ορφανά, να θεραπεύσουν ασθένειες. Η σπουδαιότερη όμως πράξη του ήταν να ακολουθήσει μέχρι τη Βαγδάτη τους συμπατριώτες του που είχαν συλληφθεί αιχμάλωτοι από Άραβες κατά τη διάρκεια μεγάλης επιδρομής τους στην Κύπρο στα 911-12. Κατά τη διάρκεια της επιδρομής αυτής κατά της Κύπρου, που διενήργησε ο εξωμότης ναύαρχος Δαμιανός ή Νταμιάννα* από την Ταρσό και που κράτησε 4 μήνες, συνέβησαν σφαγές, λεηλασίες και καταστροφές μεγάλες, χιλιάδες δε Κύπριοι, πολλοί μάλιστα από την επισκοπική περιφέρεια του Δημητριάδη, συνελήφθησαν αιχμάλωτοι. Ο επίσκοπός τους, παρά το ότι πλησίαζε τότε την ηλικία των 80 χρόνων, αποφάσισε να ακολουθήσει εκτός Κύπρου τους αιχμάλωτους συμπατριώτες του για να τους βοηθήσει όπως μπορούσε καλύτερα. Και τους ακολούθησε όπισθόπους μέχρι το τέρμα του μεγάλου ταξιδιού τους, που ήταν η Βαγδάτη. Εκεί ο Δημητριάδης κατόρθωσε να γίνει δεκτός από τον χαλίφη, από τον οποίο ζήτησε την απελευθέρωση όλων των Κυπρίων αιχμαλώτων. Επικαλέστηκε το άδικο της ληστρικής επιδρομής του Νταμιάννα στην Κύπρο και υποστήριξε ότι οι Κύπριοι δεν είχαν παραβεί τις υφιστάμενες συνθήκες ώστε να δικαιολογείται η εναντίον τους ενέργεια των Αράβων. Βέβαια, παρά τη συμφωνία Βυζαντινών και Αράβων για καθεστώς ουδετερότητας της Κύπρου, ο Βυζαντινός στρατηγός Ιμέριος* είχε χρησιμοποιήσει το νησί ως στρατιωτική του βάση για εκστρατείες στη Συρία και στην Κιλικία (910) και στην Κρήτη (911). Αλλά η δραστηριότητα αυτή του Ιμέριου επεβλήθη στους Κυπρίους με την βία, υποστήριξε ο Δημητριάδης, συνεπώς δεν μπορούσε να θεωρηθούν υπεύθυνοι.

Τελικά ο Δημητριάδης κατόρθωσε να πείσει τον χαλίφη της Βαγδάτης ν' απελευθερώσει όλους τους Κυπρίους αιχμαλώτους που επέστρεψαν στην Κύπρο μαζί με τον υπέργηρο ιεράρχη τους. Την αποστολή του Δημητριάδη υποστήριξε και η αυτοκρατορία, διά διπλωματικής αποστολής που έστειλε στη Βαγδάτη ο πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Νικόλαος Μυστικός (Αύγουστος του 913).

Λίγο μετά την επιστροφή του στην Κύπρο, ο Δημητριάδης πέθανε το 915 σε ηλικία 80 ή 81 χρόνων. Κατά το διάστημα της 25χρονης επισκοπείας του οι Χύτροι είχαν καταστεί εκκλησιαστικό και πολιτικό κέντρο, όχι όμως και εκκλησιαστική ή πολιτική πρωτεύουσα του νησιού όπως διάφοροι μελετητές υποστήριξαν. Ο ίδιος ο Δημητριάδης ανεδείχθη σε φωτεινή διεθνή προσωπικότητα, οι δε παραδόσεις γι' αυτόν αφθονούν. Στην Κυθρέα, στο Δάλι και αλλού, υπάρχουν εκκλησίες που

φέρουν το όνομά του ενώ ο ίδιος εικονίζεται σε διάφορες τοιχογραφίες.